

[Justitsministeren.]

er og det betegnes som ekspropriation. Det andet er det ikke, og det vil af flertallet ikke blive anerkendt som sådan.

Gottschalk-Hansen: Det var unægtelig en meget interessant, men efter mine begreber og min opfattelse også noget urovækkende opfattelse, den højtærede justitsminister gav udtryk for i det spørgsmål, han rettede til oppositionen, om vort syn på ejendomsbegrebet.

Det er selvfølgelig vanskeligt for en lægmand som mig at diskutere med en corpus juris af den højtærede justitsministers format, men jeg vil gerne ud fra mine lægmandsbetragtninger og den retsbevidsthed, jeg har, den opfattelse, der er min med hensyn til ejendomsbegrebet, sige: skal man nu ikke være forsigtig? Har vi ikke set, hvorledes i en stat — hvad enten det er et demokrati, hvor der er et flertalsdiktatur, det kunne der jo være, eller som i sin tid i det nazistiske Tyskland, eller, som man oplever det, i øjeblikket i den kommunistiske Sovjetunion — statsmagten søger at fastsætte, hvad ejendomsbegreb og ejendomsret er? Skal det være noget elastisk? Skal det være noget, som en regering eller som magthaverne kan ændre, alt som det nu passer ind i krammet? Jeg synes, det indebærer meget alvorlige konsekvenser, og jeg vil meget gerne, om vi ved en anden lejlighed og en anden korsvej kan mødes og drøfte disse ting, for jeg synes, det indebærer meget, meget store konsekvenser. Og den tryghed skal befolkningen dog vistnok alligevel have: at vide, hvad der forstås ved ejendomsret også hos dem, der har magten og muligheden for at bestemme, også dér, hvor det sker i kraft af et folkeligt flertal.

Jeg har meget stor ærbødighed og respekt for den højtærede justitsministers saglige, juridiske viden. Det er ikke så enkelt og ligetil for mig at jugere og skelne mellem de generelle rådighedsindgreb og så problemet ekspropriation, men når den højtærede minister hævder, at der kun er tale om en begrænsning i ejendomsretten, så betyder denne begrænsning en værdinedsættelse, derom kan vi vel være enige. Selv om regeringen Hans Hedtoft af billighedshensyn gik med til i 1949 at gennemføre § 14 med erstatning, så gjorde man det altså dog, og

da man reviderede loven i 1954 og igen i 1959, tog man intet initiativ til at ændre ved denne erstatningsregel. Nej, man tog den til indtægt og lod den leve videre, og så kommer vi altså pludselig i den helt nye situation, at regeringen nu søger at ændre ved denne mulighed for erstatning for en konstateret værdinedsættelse. Selvfølgelig kan lærde jurister debattere og diskutere dette problem hver ud fra sine synspunkter, men jeg er da ikke så helt sikker på, at det ved en domstolsprøvelse vil falde ud helt på linje med det, den højtærede minister her har givet udtryk for.

Jeg er helt enig med den højtærede boligminister i, at langt de fleste af de spørgsmål, dette lovforslagskompleks berører, er bedst egnede til udvalgsbehandling; de er meget komplicerede og ikke umiddelbart let tilgængelige. Jeg skal da heller ikke pine eller plage den højtærede minister med at efterlyse enkelte svar, jeg ikke fik, for vi kan komme tilbage til alt dette.

Men når den højtærede boligminister indleder med at spørge, hvordan jeg dog kan få sat disse lovforslag i forbindelse med fællesmarkedet, vil jeg som svar ganske enkelt henvise til den højtærede statsministers generelle fremsættelsestale den 23. januar 1963 her i tinget — det står at læse i folketingets forhandlinger 1962-63, sp. 2210 ff., hvor den højtærede statsminister indleder med at sige:

„Forudsætningen for en del af de lovforslag, jeg i det følgende har den ære at redegøre for over for det høje ting, er, at Danmark bliver knyttet til Det europæiske økonomiske Fællesskab.“

Senere fremgår det af den højtærede ministers tale, at bl. a. zoneproblemerne er med under denne motivering. Det er derfor, jeg har sat lovforslagene i relation til fællesmarkedet; det er sandelig ikke noget, jeg har grebet ud af luften eller selv har hittet på. Det bunder i den højtærede statsministers generelle fremsættelse af de 10 lovforslag den 23. januar 1963.

Jeg skal som sagt med stor beredvillighed diskutere lovforslagene i det kommende udvalg. Men jeg tør nok sige, at den ængstelse og bekymring, jeg nærer over for lovforslagenes videre gang, ikke er blevet mindre, efter at jeg har hørt den højtærede justitsministers tale i dag.